

ת"פ 40239/09/17 - מדינת ישראל נגד אלון ויצמן

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 40239-09-17 מדינת ישראל נ' ויצמן

לפני כבוד השופטת תמר בר-אשר

המאשימה מדינת ישראל

נגד

הנאשם אלון ויצמן

בא-כוח המאשימה: עו"ד עמרי כהן (פרקליטות מחוז ירושלים (פלילי))

באי-כוח הנאשם: עו"ד גבי שמואלי, עו"ד לירון אודיז

החלטה

עניינה של החלטה זו בבקשת הנאשם לדחות את ישיבת הטיעונים לעונש שנקבעה ליום 12.9.2019, וזאת כדי לאפשר לשירות המבחן להגיש תסקיר בעניינו קודם לגזירת דינו.

לנוכח הנסיבות החריגות של הבקשה הנדונה, כפי שיפורטו להלן, ראיתי לנכון לחרוג מהמקובל לגבי החלטות מהסוג הנדון ולהרחיב מעט בעניין הרקע לבקשה וכן להרחיב מעט בנימוקי ההחלטה, שעל-פיה ומהטעמים שיפורטו להלן, הבקשה נדחית.

רקע

2. הכרעת הדין ניתנה ביום 15.7.2019, לאחר שמיעת ראיות (מועד שנקבע לבקשת בא-כוח הנאשם. ראו לעניין זה החלטה מיום 30.6.2019 והודעתו מיום 1.7.2019). בהתאם להכרעת הדין, הנאשם הורשע בשלוש עבירות של ייבוא סם מסוכן עם אחרים, בשלוש עבירות של סחר בסם מסוכן, בשתי עבירות של ניסיון סחר בסם מסוכן, בעבירה של השמדת ראיה ובעבירה של שיבוש מהלכי משפט.

3. לאחר השמעת הכרעת הדין, ביקשה באת-כוח הנאשם לקיים את ישיבת הטיעונים לעונש מוקדם ככל הניתן. מאחר שפגרת הקיץ בבתי המשפט החלה ימים בודדים לאחר הדיון, ביקשה באת-כוח הנאשם שהדיון יהיה במהלך הפגרה. באת-כוח המאשימה באותו דיון התנגדה לכך (בין השאר, גם לאחר בירורים שערכה לבקשת בית המשפט), מהנימוק שבמהלך הפגרה כוח האדם בפרקליטות מצומצם והפרקליטים שמופיעים במהלך הפגרה עוסקים בעיקר בעניינים דחופים (כמו ענייני מעצרים).

באת-כוח הנאשם הביעה תרעומת על התנגדות המאשימה לשמיעת הטיעונים לעונש במהלך הפגרה, וכן ביקשה שבינתיים תוזמן חוות דעה של הממונה על עבודות שירות, אך לא ביקשה שגם יוזמן משירות המבחן תסקיר בעניינו של הנאשם. במענה לשאלת בית המשפט אם לנוכח דחיית הטיעונים לעונש למועד שייקבע לאחר הפגרה, מבקשת ההגנה להזמין תסקיר, הודיעה באת כוח הנאשם כי **הנאשם מוותר על תסקיר** מאחר שהוא מבקש שהטיעונים לעונש יישמעו

עמוד 1

בהקדם. עם זאת הוסיפה, שאם הטיעונים לעונש יידחו לחודש ספטמבר, אזי ההגנה מבקשת שיוזמן תסקיר, אך זאת תוך הדגשה, שאם התסקיר לא יהיה מוכן עד מועד הדיון שייקבע, הנאשם יוותר על התסקיר ולא יסכים לכל דחיה נוספת. כן ביקשה, שדבריה אלו יודגשו בהחלטה שתינתן.

4. אלו אפוא, היו דבריה של באת-כוח הנאשם בדיון האמור (ההדגשות אינן במקור):

"אנחנו מבקשים לקיים את ישיבת הטיעונים לעונש מוקדם ככל הניתן... אנחנו נבקש שבית משפט ייקבע את הטיעונים לעונש במהלך אוגוסט בימי התורנות של השופט (בשבוע שמתחיל ב-18.8)".

"אנחנו מביעים תרעומת על משיכת הרגליים ועל סירוב לנהל דיון במהלך הפגרה".

"אני אבקש שבינתיים נשלח את הנאשם לממונה לעבודות שירות. לשאלת בית משפט, אנחנו מוותרים על תסקיר שירות המבחן מכיוון שאנחנו מבקשים שהטיעונים לעונש יישמעו בהקדם, ועוד במהלך הפגרה בימי התורנות של השופט. עם זאת, אם למרות בקשתנו הדיון נדחה לספטמבר אז נבקש שיוגש תסקיר שירות מבחן, אמנם אנחנו מדגישים שאם התסקיר לא יהיה מוכן עד הדיון שייקבע אנחנו נוותר על התסקיר ולא נסכים לדחייה נוספת. נבקש שבית משפט יקצוב לשירות המבחן את הזמן וידגיש את הדברים בהחלטת בית המשפט".

5. המאשימה התנגדה להזמנת תסקיר של שירות המבחן ולהזמנת חוות דעה של הממונה על עבודות שירות. לטענתה, הנאשם לא הודה בעבירות שבהן הואשם ולשיטתה, אף אין לגביו אופק טיפולי. כן הוסיפה באת-כוח המאשימה, שבכל מקרה, הנאשם הורשע בעבירה שמדיניות הענישה לגביה אינה תואמת ענישה בעבודות שירות. בנסיבות אלו טענה, כי מאחר שמשמע מדברי באת-כוח הנאשם שהנאשם ממילא אינו מעוניין בתסקיר, אין הצדקה להטרכת שירות המבחן.

6. בעקבות דברי באת כוח הצדדים ניתנה החלטה שבה נקבע, כי ישיבת הטיעונים לעונש תתקיים ביום 12.9.2019. כן נאמר בהחלטה, כי "ככל שהצדדים יגיעו להסכמה לקיים את ישיבת הטיעונים לעונש במהלך הפגרה, בשבוע המתחיל ביום 18.8.2019, יגישו הודעה מתאימה עד שבוע קודם למועד זה".

הבקשה להזמנת חוות דעה של הממונה על עבודות שירות נדחתה, מהנימוק שלעת הזו הדבר אינו נדרש וכי ככל שלאחר שמיעת הטיעונים לעונש תמצא הצדקה לכך, הבקשה תישקל פעם נוספת. בעניין הזמנת תסקיר משירות המבחן, נקבע כפי שביקשה ההגנה, תוך הכללת הדברים שבאת-כוח הנאשם ביקשה שיכללו בהחלטה באופן ברור ומפורש. כך נקבע בהחלטה (ההדגשות אינן במקור):

"2. שירות המבחן יגיש תסקיר בעניינו של הנאשם, אשר יוגש לבית המשפט לכל המאוחר עד יום 9.9.2019. שירות המבחן מתבקש להגיש את התסקיר במועד. **עם זאת מובהר כי ככל שיחול עיכוב בהגשת התסקיר לא תדחה ישיבת הטיעונים לעונש.** ניתן ליצור קשר עם הנאשם בטלפון ...

"3. לנוכח הרשעת הנאשם בעבירות שבהן הורשע לא מצאתי לנכון להורות בשלב זה לממונה על עבודות שירות להגיש חוות דעת בעניינו של הנאשם. ככל שלאחר שמיעת הטיעונים לעונש תמצא הצדקה לכך, הבקשה תישקל פעם נוספת."

הבקשה הנדונה

7. ביום 14.8.2019 התקבלה פניית שירות המבחן למבוגרים במחוז חיפה והצפון (מחוז מגוריו של הנאשם), שבה נאמר כי לשם הכנת תסקיר של נאשם שאינו עצור, נדרשים שלושה חודשי עבודה מלאים. בשל פגרת הקיץ והחגים החלים בחודש תשרי, הודיע שירות המבחן כי לא ניתן יהיה להגיש את התסקיר קודם לתחילת חודש נובמבר 2019. לפיכך התבקש בית המשפט לדחות את ישיבת הטיעונים לעונש.

לנוכח הודעה זו ובמיוחד לנוכח עמדת ההגנה בדיון מיום 15.7.2019, נקבע בהחלטה מיום 15.8.2019, שאם עד יום 22.8.2019 לא יודיעו הצדדים אחרת, תינתן החלטה שלפיה שירות המבחן אינו נדרש להגיש תסקיר.

ביום 20.8.2019 הוגשה הודעת בא-כוח הנאשם, שבה נאמר כי "הנאשם עומד על הגשת תסקיר בעניינו בהקדם האפשרי, ובהתאם לכך מתבקש לדחות את הדיון אשר קבוע ליום 12.9.2019 בשעה 12:00 למועד מאוחר יותר". כך, ללא כל הנמקה ובהתעלם מעמדתה הקודמת והנחרצת של ההגנה, שלפיה לא נדרש תסקיר ומכל מקום, במקרה של עיכוב בהגשתו לא תסכים ההגנה לדחיית ישיבת הטיעונים לעונש.

8. המאשימה התבקשה להגיב עד יום 28.8.2019. בשל תקלה במשרדי המאשימה (כאמור בתגובתה), תגובתה הוגשה ביום 29.8.2019 (לאחר החלטה נוספת בעקבות בקשת הנאשם מיום 29.8.2019, למתן החלטה).

בתגובת המאשימה הודיע בא-כוחה על התנגדותה לדחיית הדיון. המאשימה טענה שהנאשם הורשע לאחר כפירה באישומים ולאחר שמיעת ראיות, ולפיכך אין כל מקום להגשת תסקיר בעניינו. עוד נטען בתגובת המאשימה, כי בנסיבות העניין ממילא אין לנאשם אופק שיקומי כלשהו ולכן אין כל טעם בהטחת שירות המבחן, העמוס גם כך לעייפה. כן נאמר בתגובה, כי את כל המידע על אודות הנאשם ונסיבותיו האישיות, יוכלו באי-כוחו להביא לפני בית המשפט במסגרת טיעוניהם לעונש, אף ללא תסקיר.

בא-כוח המאשימה הוסיף והזכיר, כי כמפורט לעיל, בדיון מיום 15.7.2019 התרעמה באת-כוח הנאשם על בקשת המאשימה שלא לקיים את ישיבת הטיעונים לעונש במהלך הפגרה ואף הצהירה באופן מפורש, שאם התסקיר לא יהיה

מוכן עד יום 12.9.2019, ההגנה תוותר על עריכתו. בהתאם לכך אף נקבע בהחלטה שניתנה, כי עיכוב בהכנת התסקיר לא יביא לדחיית מועד הדיון. לפיכך ולנוכח הצהרתה המפורשת של באת-כוח הנאשם, הוסיף בא-כוח המאשימה, כי "יש לתמוה, לשון המעטה, על בקשת הנאשם הנוכחית לדחות את מועד הדיון". המאשימה ביקשה לדחות את בקשת הנאשם ולהשאיר את ישיבת הטיעונים לעונש במועד שנקבע.

דין

9. אין מחלוקת באשר לתכליתו של תסקיר שירות המבחן ובאשר ליתרונותיו. כידוע, "תסקיר המבחן נועד לשמש כלי בידי בית המשפט לרדת לעומקם של נסיבותיו האישיות של הנאשם ולחקר הגורמים האפשריים להתדרדרותו לפלילים, כמו גם לבחינה מעמיקה ומקצועית של סיכויי שיקומו" (ע"פ 3472/11 פלוני נ' מדינת ישראל (03.09.2012), כבוד השופט צ' זילברטל, פסקה 14. בעניין זה נדון עניינו של קטין, שלגביו ישנה חובת הגשת תסקיר של שירות המבחן קודם לגזירת עונשו).

עם זאת, אף זאת כידוע וכפי שנקבע לא אחת, בית המשפט אינו מחויב להורות על הגשת תסקיר של שירות המבחן קודם לגזירת העונש, אלא אם כן מדובר באחד מאותם מקרים המנויים באכרזת דרכי ענישה (תסקיר של קצין מבחן), התשכ"ד-1964. כך למשל, לגבי נאשם שבעת שעבר את העבירה טרם מלאו לו 21 שנה, ישנה חובה להגשת תסקיר. בכל מקרה אחר וכפי שנקבע פעמים רבות, לא חלה חובה על הגשת תסקיר, אלא ההחלטה אם יוגש, נתונה לשיקול דעתו של בית המשפט (ראו למשל, ע"פ 5626/14 לנקין נ' מדינת ישראל (2.8.2015), כבוד השופט ס' ג'ובראן, פסקה 12 (להלן - **עניין לנקין**); רע"פ 8884/13 פלוני נ' מדינת ישראל (11.6.2014), כבוד השופט א' שהם, פסקה 13 (להלן - **עניין פלוני**); רע"פ 4968/14 פייבושנקו נ' מדינת ישראל (17.7.2014), כבוד השופט ח' מלצר, פסקה 10(ב) (להלן - **עניין פייבושנקו**); ע"פ 508/12 חלואני נ' מדינת ישראל (29.7.2013), כבוד השופט ס' ג'ובראן, פסקה (להלן - **עניין חלואני**)).

לא רק שבית המשפט אינו מחויב להזמין תסקיר משירות המבחן קודם לגזירת עונשו של נאשם שגילו עולה על 21, אלא שבעת בחינת השאלה אם יש מקום להזמנת תסקיר, רשאי בית המשפט לשקול בין השאר, את השיקולים הבאים: אם ישנו אפיק שיקומי ברור שהציע הנאשם, "המועד המאוחר בו הוגשה הבקשה לקבלת תסקיר, התמשכותו של ההליך בעניינו... הכחשתו בדבר ביצוע העבירה". כן יש לשקול את העובדה שבא-כוחו של הנאשם יוכל להציג בעצמו "את נסיבותיו האישיות של המערער" (עניין לנקין, שם).

בחינת הפסיקה בשאלה אם נדרש תסקיר של שירות המבחן קודם לגזירת העונש, במקום שבו אין חובה מצד הדין להזמין תסקיר, מעלה אפוא, כי כפירה באישומים, אי הכרת נאשם באחריותו לעבירות שעבר והעובדה שבכל מקרה, אין כל מניעה לכך שבא-כוחו יציג במסגרת הטיעונים לעונש את נסיבותיו האישיות, הם השיקולים המרכזיים שעשויים להצדיק הימנעות מהזמנת תסקיר (ראו למשל: עניין פלוני, שם; עניין פייבושנקו, שם; עניין חלואני, שם; עניין לרקין, שם. כן ראו את הפסיקה הנזכרת באותם פסקי-דין). כך גם עולה, כי במקום שבו לא נמצאה הצדקה להזמנת התסקיר, ניתן אף לשקול גם את משאביו המוגבלים של שירות המבחן (ראו למשל, עניין פייבושנקו, שם).

10. בחינת מכלול הנסיבות ושקילת מכלול השיקולים, מובילה לכך שלנוכח העובדה שניתן יהיה להגיש תסקיר של שירות המבחן בעניין הנאשם רק בתחילת חודש נובמבר 2019, לא נמצאה הצדקה להיעתר לבקשת הנאשם לדחיית ישיבת הטיעונים לעונש עד המועד האמור, כדי שתאפשר הגשת תסקיר בעניינו. זאת מהטעמים הבאים:

ראשית, כמפורט לעיל, מלכתחילה הזמנת התסקיר הייתה רק ביוזמת בית המשפט ולא לבקשת ההגנה, אשר הסכמתה להזמנת תסקיר הייתה תוך הבעת התנגדות נחרצת, מפורשת וחד משמעית לכל דחיה של שמיעת הטיעונים לעונש במקרה של עיכוב בהגשת התסקיר. בנסיבות אלו ובהיעדר כל הנמקה לשינוי עמדתה של ההגנה, לא נמצאה הצדקה לחרוג מבקשתה המקורית, שלפיה במקרה של עיכוב בהגשת התסקיר, יותר הנאשם על הגשתו וישיבת הטיעונים לעונש לא תידחה.

שנית, גם השיקולים שפורטו בפסיקה שהובאה לעיל ושעליהם עמדנו, אינם מצדיקים הזמנת תסקיר של שירות המבחן בנסיבות הנדונות. זאת לנוכח כפירת הנאשם בכל האישומים, אי הכרה באחריותו לעבירה מהעבירות שבהן הורשע והתמשכות ההליך בעניינו. לכל אלו יש להוסיף את המועד המאוחר שבו הוגשה הבקשה הנדונה, את העובדה שהבקשה אינה מנומקת וכן את העובדה שלא הובא כל נימוק לשינוי עמדת ההגנה בכל הנוגע להזמנת התסקיר.

שלישית, לא הובא הסבר מדוע לא יוכלו באי כוחו של הנאשם להציג במסגרת הטיעונים לעונש את המידע הדרוש בעניין הנאשם ובעניין נסיבותיו האישיות.

11. בשולי הדברים יוער, כי לא נעלמה ממני הערת בית המשפט העליון בעניין פלוני (שם), כי במקום שבו נאשם צפוי להיאסר לראשונה בחייו, יש מקום לשקול קבלת תסקיר. למרות זאת, באיזון הכולל של כל השיקולים שפורטו, לא נמצא כי יש בשיקול זה כדי להכריע בנסיבות העניין. כך במיוחד לנוכח עמדתה הנחרצת של ההגנה בדיון מיום 15.7.2019 ובהיעדר הנמקה לשינוי בעמדתה.

12. מכל הטעמים האמורים, אין שינוי במועד ישיבת הטיעונים לעונש, אשר נקבעה כאמור לעיל, ליום 12.9.2019.

לנוכח האמור, ההחלטה (מיום 15.7.2019) המורה לשירות המבחן להגיש תסקיר בעניין הנאשם מבוטלת ובהתאם לכך, שירות המבחן אינו נדרש להגיש תסקיר בעניינו של הנאשם.

המזכירות תמציא החלטה זו בדחיפות אל באי-כוח הצדדים ואל שירות המבחן למבוגרים (מחוז הצפון) (לעניין כתובת שירות המבחן, מופנית המזכירות אל פניית שירות המבחן מיום 14.8.2019).

ניתנה היום, א' באלול תשע"ט, 01 בספטמבר 2019, בהיעדר הצדדים.

